

EBA/GL/2016/08

24/11/2016

Iránymutatás

az értékpapírosítási ügyletek burkolt támogatásáról

1. Megfelelés és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások rögzítik az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatás elsősorban intézményekre vonatkozik.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes illetékes hatóságok 24/01/2017-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánának-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásnak. Az értesítéseket „EBA/GL/2016/08” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, hatály és fogalommeghatározások

Tárgy

5. Ez az iránymutatás meghatározza, hogy mi minősül egyenlő piaci feltételeknek, és milyen ügylet nem irányul támogatás nyújtására, az 575/2013/EU rendelet 248. cikke szerint². Az iránymutatás ezenkívül tovább részletezi az 575/2013/EU rendelet 248. cikkének (1) bekezdése szerinti tájékoztatási és dokumentálási követelményeket.

Hatály

6. Ez az iránymutatás a szponzor és az értékpapírosítást kezdeményező intézmények által az értékpapírosításhoz nyújtott - a 10. bekezdésben tovább részletezett, szerződéses kötelezettségeiket meghaladó - támogatásra vonatkozik, összhangban az 575/2013/EU rendelet 248. cikkével és az abban meghatározott feltételekkel. Az iránymutatás nem érinti a jelentős kockázatátruházásnak az értékpapírosítás futamideje alatti folyamatos vizsgálatát.

Címzettek

7. Az iránymutatás címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóságok és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi intézmények.

Fogalommeghatározások

8. Eltérő rendelkezés hiányában ez az iránymutatás az 575/2013/EU rendeletben használt és meghatározott fogalmakat azokkal egyező módon értelmezi.

3. Végrehajtás

Alkalmazás időpontja

9. Ez az iránymutatás 2017. március 1-jétől alkalmazandó.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról.

4. Burkolt támogatás

Fennálló szerződéses kötelezettségek

10. Bármely olyan ügyletet (az egyértelműség érdekében ideértve – de nem kizárólag – az értékpapírosítás dokumentációjának bármilyen módosítását és a kamatszelvényeknek, a hozamoknak vagy az értékpapírosítási pozíciók egyéb jellemzőinek megváltoztatását), amelyet i. szponzor intézmény vagy ii. értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy iii. a 25. bekezdés rendelkezéseire figyelemmel, az értékpapírosítást kezdeményező intézményhez kapcsolódó szervezet valamely értékpapírosítással vagy annak értékpapírosítási pozícióival kapcsolatban az értékpapírosítás lezárása után kötött, amelyet, az ilyen ügylet megkötése előtt hatályos értékpapírosítási dokumentáció feltételei szerint, az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek vagy adott esetben a szponzor intézménynek vagy az értékpapírosítást kezdeményező intézményhez kapcsolódó szervezetnek:

(a) nincs szerződéses kötelezettsége megkötni; vagy

(b) nincs szerződéses kötelezettsége megkötni az ügyletre vonatkozó konkrét feltételek mellett,

a hatályos szerződéses kötelezettségeket meghaladóan kötött ügyletnek kell tekinteni, jellemzőiről a 26. bekezdésnek megfelelően tájékoztatást kell küldeni, és a 11. bekezdésnek megfelelően meg kell vizsgálni, hogy az ügylet támogatás nyújtására irányul-e. Azok az ügyletek, amelyeket az érintett intézménynek a megkötésük előtt hatályos értékpapírosítási dokumentáció feltételei szerint szerződéses kötelezettsége megkötni az ügyletekre vonatkozó konkrét feltételek mellett, fennálló támogatásnak minősülnek, és azokra az 575/2013/EU rendelet 248. cikkében megállapított tilalom nem vonatkozik.

Nem támogatás nyújtására irányuló ügylet

11. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke alkalmazásában egy ügylet a 19. bekezdés rendelkezéseinek figyelembevételével a 12. és 13. bekezdésben említett bármelyik esetben nem támogatás nyújtására irányuló ügyletnek tekintendő.

12. A 25. bekezdésre is figyelemmel, amennyiben az ügyletet szponzor intézmény hajtja végre, az ügylet akkor tekintendő nem támogatás nyújtására irányuló ügyletnek, ha az megfelel a következő feltételek bármelyikének:

(a) a 15. bekezdésnek megfelelően egyenlő piaci feltételek mellett zajlik; vagy

(b) olyan feltételek mellett zajlik, amelyek az egyenlő piaci feltételeknél kedvezőbbek a szponzor intézmény számára.

13. Amennyiben az ügyletet olyan értékpapírosítást kezdeményező intézmény hajtja végre, amely az 575/2013/EU rendelet 243. és 244. cikkének megfelelően az értékpapírosítás alapjául szolgáló kitétségekhez kapcsolódó jelentős hitelkockázatot ruházott át, az ügylet akkor tekintendő nem támogatás nyújtására irányuló ügyletnek, ha megfelel a következő feltételeknek:

(a) az ügylet:

- i. a 15. bekezdésnek megfelelően egyenlő piaci feltételek mellett zajlik; vagy
- ii. olyan feltételek mellett zajlik, amelyek az egyenlő piaci feltételeknél kedvezőbbek az értékpapírosítást kezdeményező intézmény számára; továbbá

(b) vagy i. az értékpapírosítás továbbra is megfelel a jelentős kockázátátruházás 575/2013/EU rendelet 243. cikkében vagy adott esetben 244. cikkében megállapított feltételeinek, ezen iránymutatásnak és a jelentős kockázátátruházásról szóló EBA/GL/2014/05 iránymutatásnak megfelelően, vagy ii. amennyiben ezek a feltételek már nem teljesülnek, az ügyletet nem a befektetők potenciális, illetve tényleges veszteségeinek csökkentése érdekében kötötték.

14. Amennyiben a jelentős kockázátátruházás feltételei már nem teljesülnek, akkor az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek valamennyi értékpapírosított kitétségre nézve szavatoló tőkével kell rendelkeznie, úgy, mintha azokat nem értékpapírosították volna.

Egyenlő piaci feltételek

15. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke alkalmazásában egy ügylet akkor tekintendő egyenlő piaci feltételek mellett végrehajtott ügyletnek, amennyiben az ügylet feltételei olyanok, mint egy szokásos kereskedelmi ügylet esetében, feltéve, hogy:

(a) a felek nem álltak kapcsolatban egymással (ideértve – de nem kizárólag – az egymás ellenőrzésére vagy az egymás feletti befolyásgyakorlásra irányuló bármilyen különleges köteletséget, illetve kötelezettséget és lehetőséget); és

(b) mindegyik fél:

- i. függetlenül járt el;
- ii. saját elhatározásból kötötte meg az ügyletet;
- iii. saját érdekében járt el; és
- iv. az ügyletet nem olyan, a tárgyat nem érintő szempontok alapján kötötte, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül az érintett ügyletnek (a tárgyat nem érintő ilyen szempontok közé tartozik többek között – de nem kizárólag – az

értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy a szponzor intézmény tekintetében esetlegesen akkor felmerülő, hírnévvel kapcsolatos kockázat, ha az nem hajtja végre az ügyletet).

16. A 15. bekezdésben említett vizsgálat során az ügylet megkötésének időpontjában a felek rendelkezésére álló információkra szükséges kellő figyelmet fordítani, és nem az azután elérhetővé vált információkra.

Jelentős kockázatátruházás

17. Az ügyleteknek az 575/2013/EU rendelet 248. cikkével összhangban végzett értékelésekor annak vizsgálatát, hogy a jelentős kockázatátruházásnak a rendelet 243. cikkében vagy adott esetben 244. cikkében megállapított feltételei továbbra is teljesülnek-e, ezen iránymutatásnak és a jelentős kockázatátruházásról szóló EBA/GL/2014/05 iránymutatásnak megfelelően kell elvégezni.
18. Egy ügylet akkor nem teljesíti a jelentős kockázatátruházás feltételeit, ha az ügylet eredményeképpen a kockázattal súlyozott kitettségértékeknek az értékpapírosítást kezdeményező intézmény által eredetileg elért csökkentését már nem indokolja a hitelkockázat harmadik félre történő, a csökkentésnek megfelelő mértékű átruházása. A figyelembe veendő tényezők a következők:
- (a) az értékpapírosítást kezdeményező intézmény hitelkockázata az ügylet lebonyolítása után; és
 - (b) annak mértéke, hogy az ügylet mennyiben érinti az értékpapírosítást kezdeményező intézmény tőke- vagy likviditási pozícióját.

A vizsgálat szempontjából releváns tényezők

19. Annak vizsgálatakor, hogy egy ügylet a 11. bekezdésben megállapítottak szerint nem támogatás nyújtására irányul-e, minden releváns körülményt figyelembe kell venni, ideértve többek között a következő kritériumokat.
20. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett tényezőt (a visszavásárlási ár) a visszavásárlástól eltérő ügyletekre is alkalmazni kell, és ilyen esetekben az értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy a szponzor intézmény által kifizetendő összegeket vagy adott esetben azok követeléseit kell figyelembe venni. Valamennyi ügylet esetében a piaci érték mutatószámait kell figyelembe venni, ideértve a hasonló ügyletekre vonatkozóan az aktív piacokon jegyzett árakat, amelyekhez az intézmény a mérés időpontjában hozzáfér. Amennyiben ilyen mutatószámok nem azonosíthatók, akkor az adott eszköz esetében közvetetten vagy közvetlenül ellenőrizhető, a jegyzett ártól eltérő bemeneti adatokat kell figyelembe venni; és amennyiben ilyen bemenő adatok nem azonosíthatók, akkor az eszközre vonatkozó, nem ellenőrizhető bemeneti adatokat kell figyelembe venni. Amennyiben a bemeneti adatok ellenőrizhetetlenek, az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek vagy a szponzor intézménynek bizonyítékot kell szolgáltatnia hatáskörrel rendelkező hatósága részére arról, hogy hogyan értékelték a követeléseket vagy a

kifizetendő összegeket, és milyen bemeneti adatokat használtak. Az értékpapírosítást kezdeményező vagy szponzor intézménynek azt is bizonyítania kell, hogy a vizsgálat összhangban van hitelfelülvizsgálati és -jóváhagyási folyamatával. Egy ügyletet akkor kell nem egyenlő piaci feltételek mellett végrehajtott ügyletnek tekinteni, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy adott esetben a szponzor intézmény követelése lényegesen alacsonyabb, vagy az értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy a szponzor intézmény által kifizetendő összeg lényegesen magasabb, mint az érintett piaci érték.

21. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett tényezőt (az intézmény tőke- és likviditási pozíciója a visszavásárlás előtt és után) szintén relevánsnak kell tekinteni a visszavásárlástól eltérő ügyletek esetében. A jelentős kockázatátruházás feltételei akkor tekintendők többé már nem teljesülő feltételeknek, amennyiben az ügylet eredményeképpen a kockázattal súlyozott kitétséértékeknek az értékpapírosítást kezdeményező intézmény által eredetileg elért csökkentését már nem indokolja a hitelkockázat harmadik félre történő, a csökkentésnek megfelelő mértékű átruházása, ami akkor fordul elő, ha az ügylet az értékpapírosítást kezdeményező intézmény tőke- vagy likviditási pozícióját közvetlenül vagy közvetetten, lényegesen és hátrányosan befolyásolja. Ilyen értékelés elkészítése során figyelembe kell venni többek között az ügyletben részt vevő felek által az ügylettel kapcsolatban rögzített könyvelési tételeket, valamint a likviditási pozíciójukban bekövetkezett változásokat.
22. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett tényezőt (az értékpapírosított kitétségek teljesítménye) illetően, amennyiben az ügyletben érintett, alapul szolgáló kitétségek más értékpapírosított kitétségekhez képest alulteljesítettek vagy beszámolók szerint nem teljesítő kitétségek, akkor kell az ügyletet nem egyenlő piaci feltételek mellett végrehajtott ügyletnek tekinteni, amennyiben az említett alulteljesítés vagy a kitétségeknek az alulteljesítést okozó körülmények következtében várható jövőbeni teljesítménye nem megfelelően tükröződik a vételi vagy a visszavásárlási árban.
23. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett tényezőt (az értékpapírosítási pozíciók teljesítménye) illetően, amennyiben az ügyletben érintett értékpapírosítási pozíciók más értékpapírosítási pozíciókhoz képest alulteljesítettek vagy beszámolók szerint nem teljesítő pozíciók, akkor mérlegelni kell, hogy i. az értékpapírosítási pozíciók teljesítményének javítása érdekében hozott intézkedések költségeit teljes egészében az érintett értékpapírosítási befektetők viselték-e és ii. az ügylet közvetlenül vagy közvetetten negatívan érinti-e az ügyletben részt vett intézményt.
24. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikke (1) bekezdésének e) pontjában említett tényezőt (a támogatások hatása az értékpapírosítást kezdeményezőnél a befektetők vonatkozásában várhatóan felmerülő veszteségekre) illetően mérlegelni kell, hogy egy adott értékpapírosítási pozíció várható veszteségei lényegesen növekedtek vagy csökkentek-e, tekintettel többek között a pozíció piaci árában, a kockázattal súlyozott kitétséértékekben és az értékpapírosítási pozíciók minősítéseiben bekövetkezett változásokra.

Tájékoztató és dokumentálás

25. Az 575/2013/EU rendelet 248. cikkének (1) bekezdésében említett kötelezettség, amelynek értelmében minden ügyletről tájékoztatni kell a hatáskörrel rendelkező hatóságokat – függetlenül attól, hogy az ügylet keretében nyújtanak-e támogatást értékpapírosításhoz vagy sem –, minden olyan ügyletre alkalmazandó, amelyet értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy szponzor intézmény köt, illetve amely megfelel a következő feltételeknek:

- (a) az értékpapírosítást kezdeményező intézménytől eltérő szervezet köti, i. amely az értékpapírosítást kezdeményező intézmény anyavállalata, az értékpapírosítást kezdeményező intézmény leányvállalata vagy az értékpapírosítást kezdeményező intézmény anyavállalatának leányvállalata, vagy ii. amelynek az értékpapírosítást kezdeményező intézmény vagy az i. pontban említett más szervezet közvetlenül vagy közvetve bármilyen finanszírozást, támogatást vagy utasításokat nyújtott, vagy amellyel bármilyen megállapodást kötött ilyen ügylet megkötéséről; továbbá
- (b) amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező intézmény kötötte volna, ezen iránymutatások vonatkoznának rá.

Amennyiben ezen, 25. bekezdés (a) és (b) albekezdésében megállapított feltételek teljesülnek, az ügyletet úgy kell értékelni, mintha azt az értékpapírosítást kezdeményező intézmény kötötte volna.

26. Az ügyletekről való, az 575/2013/EU rendelet 248. cikkében előírtak szerinti (a 25. bekezdésben tovább részletezett) tájékoztatáskor az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek vagy adott esetben a szponzor intézménynek:

- (a) amennyiben azt állítja, hogy az ügylet nem képez burkolt támogatást, megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatnia az ezen iránymutatásban megállapított vonatkozó feltételek teljesítéséről; és
- (b) amennyiben az ügyletet a 25. bekezdés (a) albekezdésének i. vagy ii. pontjában említett szervezetek valamelyike hajtja végre, az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek az értékpapírosítást kezdeményező intézmény és az érintett szervezet közötti kapcsolat típusára, vagy adott esetben az értékpapírosítást kezdeményező intézmény által az érintett ügylet végrehajtásának céljából az érintett szervezetnek nyújtott finanszírozásra, támogatásra, utasításokra vagy az azzal kötött megállapodásokra vonatkozó dokumentációt is be kell nyújtania.